

Å presentere musikk på museum

Nettverksmøte Ringve 13.-14. mars 2007

Nasjonalt museumsnettverk for musikk og musikkinstrumenter (Musikknettverket)

Møtet hadde som tema ”Å presentere musikk på museum”. På tirsdagskvelden ble tre utstillinger presentert.

Først ble gruppen vist rundt i basisutstillingen *Museet på Låven* av konservator Sissel Guttormsen, Det ble poengtert at utstillingen er bygget opp med henblikk på sikring av gjenstandene i forhold til klima, lys og tyveri. Instrumentene er stilt ut individuelt og montert ut fra et hensyn om størst mulig avlastning. Teknisk konservator Vera de Bruyn viste noen eksempler på dette. Et av rommene tar for seg seks forskjellige vesterlandske musikalske temaer (norsk folkelig musikk, jazz etc) mens det andre viser musikkinstrumenter fra ulike deler av verden, oppdelte i fem grupper etter den klassiske instrumentsystematikken.

Ringve står som administrator for et kommende nasjonalt senter for rock og populærmusikk. Det ble presentert av prosjektleder Arvid Esperø som fortalte om prosessen fra konkurransen mellom ulike forslag i landet frem til den første konkrete utstillingen: *Rockheim: et virtuelt museum* der besøkeren kan komme med ideer til hvordan hun eller han tenker seg et rockemuseum. Museumsopplevelsen blir ført til en helt ny dimensjon: ”det parallelle univers”!

Den tredje utstillingen som ble vist var *Ringetoner – telefonlydens historie og kultur*, som løfter frem telefonlydens forandring fra signalfunksjon til musikkinstrument, vekselspillet mellom produsent og bruker i skapelsen av en ringetone, ringetonen som populærkulturfenomen, ringetone og identitet samt ringetonen i lydlandskapet. Utstillingen blir vist innenfor rammen for den kulturelle skolesekken til alle 8. klasser i Trondheim (ca 2000 ungdommer). Utstillingen åpnet på Ringve 25. februar og vil stå frem til 25. mars. Fra 26. april og ut året vil utstillingen vises hos samarbeidspartneren Norsk Telemuseum i Oslo.

Onsdag inneholdt fire akter. Vera de Bruyn holt et foredrag om [Nedbryting av instrumenter](#) om hva som kan skje med gjenstandene i ulike klima og lys samt, ikke minst viktig, ved bruk (teksten og [linker](#) ble sendt ut til deltakere). Det ble også et besøk i konserveringsverkstedet.

Etter kaffen fikk deltakerne følge omvisninger i *Ringetoner* sammen med tre skoleklasser. Gruppene besøkte utstillingen, diskuterte lydlandskap (ringetone = støy?) og fikk være tilskuere til en teaterworkshop for elevene med fokus på kreativitet. Etterpå kommenterte museumspedagog Anders Thue opplegget og fortalte om noen andre pedagogiske opplegg på Ringve, blant annet *Barnas Ringve*: det gamle Stabburet, i tre etasjer vil bli innviet denne sesong til rom for barneaktiviteter, blant annet *Gitarskolen*, et ukelangt sommerkurs for 10-13 -åringer med spillekurs, besøk i verksted og utstilling etc.

Til slutt snakket konservator Mats Krouthén om problematikken rundt museumsgjenstander, bruksinstrumenter og mellomformer. I *Museet i Hovedbygningen* ble det fremvist tre forskjellige typer av instrumenter fra 1700-tallet som blir demonstrert på museet. Først et såkalt ”originalinstrument””: et klavikord etter fam Lindeman som har sin magi men ikke kommer å kunne bli spilt så mange år til. Deretter et ”kopiinstrument” / ”bruksinstrument”, moderne eolsklokker, glassklokker som før hengte i hagene og spilte i vinden (originalgjenstandene hang ved siden av). Til sist ble det demonstrert en nylaget Serinette, et mekanisk orgelinstrument. Opprinnelig ble instrumentet laget i Frankrike for å

lære fugler å synge. Det er kopiert for å lære mer om oppførelsespraksis i fransk barokk. Ringve har imidlertid ingen Serinette fra 1700-tallet. Kopien har blitt en original.

Ved en påfølgende diskusjon om Ringves måte å presentere musikk på i utstillingene ble noen spørsmål tatt opp. Et spørsmål var målgruppene for utstillingen *Museet på Låven*. Noen mente at problemstillinger og perspektiver kunne vært mer fremtredende. En annen syntes at utstillingen burde rette seg mer mot utøvende musikere: det må stilles ut *flere* musikkinstrumenter på et musikkinstrumentmuseum (slik at en kan lage sammenlikninger etc). En person etterspurte mer informasjon i utstillingen om bruken av instrumentene og hvor de var ifra.

Om *Museet i Hovedbygningen* mente en deltaker at Ringve kunne tilby en ekstra fordyping til all informasjon som gis under en omvisning for den som ønsker å finne ut mer på egen hånd, f. eks. legge ut historier, litteraturhenvisninger og lenker på hjemmesiden. Vedrørende *lytteeksempler* mente en person at vedkommende liker best å oppdage ting i en utstilling på egen hånd. Vedkommende etterspurte head-set med spor knyttet til enkelte gjenstander. Ringve ønsker imidlertid per i dag å utvikle varemerket levende formidling (guide/vert) og har til tillegg investert i et lydanlegg som man nå vil prøve å utvikle et trinn til, med lytteeksempler fjernstyrt av museumsverten. Det ble også en diskusjon rundt betydningen av å ikke bare bruke ”enkle” bruksinstrumenter, men også ”ordentlige/riktige” instrumenter for publikum å prøve på, for å løfte frem kvalitet og respekt. Diskusjonen ble knyttet til Ringves to salonggrammofoner (en museumsgjenstand, et bruksinstrument). Ringve mener at det er ok å bruke en så lenge de fortsatt er vanlige på markedet og der forhistorien tillater det. I tillegg må det klareres med tidlig eier. Det er viktig å være tydelig i distinksjonen mellom de to typene av gjenstander. Det ble også anført at man kun skulle bruke nyinnkjøpte plater, og ikke de som har en historisk proveniens [stift til platespillere kan kjøpes på nettet se <http://www.victor-victrola.com/Parts%20Suppliers%20and%20Repair%20Services.htm>]

I forhold til *Ringetoner* ble fremført et ønske om at de teknologiske forutsetningene for ringetoneenes utvikling kunne framheves, slik at linjene ble sterkere knyttet til musikkteknologi.

18.04.07 Mats Krouthén (justert av Frode Weium og Ingrid Rotli)